

УДК 378.147:811.111

DOI <https://doi.org/10.32840/1992-5786.2021.79.1.28>**М. А. Лащенко**викладач кафедри іноземних мов
Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного**О. Ю. Коваль**викладач кафедри іноземних мов
Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

НОВІТНЯ МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ СТУДЕНТАМ ЕКОНОМІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

Основним трендом розвитку сучасних освітніх систем багатьох країн світу є діджиталізація освіти. У цьому напрямі відбуваються зміни і в освітній системі України: створюються електронні підручники, активно розвиваються освітні портали, класи оснащуються інтерактивними дошками та сенсорними панелями, впроваджуються електронний документообіг, підключення закладів освіти до Інтернету тощо. Нині поширюється практика невизначеності методики викладання англійської мови для економічних спеціальностей. Важливим зауваженням стане впровадження новітніх методичних вказівок для викладання англійської мови, насамперед спираючись на знання мови студентами на рівні B1 з можливістю вільно спілкуватися на повсякденні теми. На основі цих підходів доцільним є створення новітніх концепцій викладання та заохочування студентів до вивчення англійської мови у сфері економіки та бізнесу та введення у програму рівня B2. Для цього актуальним буде запровадження інформаційних технологій для забезпечення відповідних потреб викладацької позиції з боку викладача як доповідача інформації та студента як слухача, який зможе аналізувати кожен етап пройденого матеріалу з боку англійської мови, інформаційних технологій. Також невід'ємною частиною вивчення англійської мови студентами економічних факультетів нині стали сучасні онлайн-сервіси та багаті корисними знанням, інформаційні платформи. У сукупності всі досліджувані новітні методи дадуть навчальному процесу колосальний поштовх і, крім цього, мотивуватимуть студентів до більш старанного вивчення іноземної мови. Використання сучасних технологій може принести значні плоди в цій сфері, якщо викладач, в особі користувача, зможе вільно володіти онлайн-сервісами, інформаційними технологіями тощо. Тому необхідним є створення тренінгів не тільки для студентів, але й для викладацького складу.

Ключові слова: англійська мова за економічним спрямуванням, бізнес-англійська мова, сучасні технології та методики навчання, мотивація студентів до вивчення мови, застосування додатків у смартфонах.

Метою статті є розробка та ознайомлення з планами впровадження сучасних технологій, навичок та практичних знань мовлення з англійської мови в економічних спеціальностях, оптимізація та мотивація студентів до вивчення англійської мови, вдосконалення розмовного аспекту в англійській мові та впровадження новітніх технологій у навчальний план.

Виклад основного матеріалу. Важливим етапом виступають розробка методичних вказівок до вивчення англійської мови та запровадження програм та цілей для викладання іноземної мови в сфері економіки і бізнесу. Проаналізувавши спеціальності та складники їхньої програми, необхідно спиратися на тенденцію їх вивчення та розробити план розгляду англійської мови з боку інформаційних технологій та економічних спеціальностей, використовуючи такі заходи, як презентації, ігри, жива розмова між викладачем та студентами, а також додатки в телефонах. При цьому треба брати до уваги, що всі економічні спеціальності

відповідають числовим значенням. Тому в процесі викладання дисципліни необхідно спиратися на показники статистик, бюджетів, розвиток суспільства в цифрових показниках, ділового спілкування в графіках та схемах.

Нині серед додатків у телефонах для англійської мови виступають Kahoot, Quizizz, Duolingo та English Grammar, або Business Letters.

Додаток Duolingo – електронна платформа вивчення мови і краудсорсингового перекладу тексту, що має платний та безплатний типи аккаунтів. Сервіс розроблений так, що мірою проходження уроків користувачі допомагають перекладати вебсайти, статті та інші документи [3]. Станом на січень 2021 року користувачі, які знають російську мову, можуть вивчати англійську, німецьку, французьку та іспанську мови, в процесі підготовки – шведська й українська. Ефективність підходу Дуолінго, заснованого на аналізі статистики, була перевірена стороннім дослідженням на замовлення компанії. Дослідження, проведене

професорами Міського університету Нью-Йорка і Університету Південної Кароліни, показало, що 34 години на Duolingo дають стільки ж навичок читання і письма, скільки дає початковий семестровий курс в американському вищому навчальному закладі, який займає близько 130 годин [7]. Duolingo має складники тестування та вивчення слів у повсякденному житті, застосовуючи різні підходи до вивчення англійської мови.

English Grammar допомагає студенту у визначенні правил складання речень та підходів до вивчення словосполучень.

Quizizz має тести, які можуть допомогти студентові орієнтуватись в їх проходженні та застосуванні усіх правил для отримання позитивного результату [3]. Quizizz – освітній сервіс, спрямований на педагогів для створення інтерактивних занять, групових робіт, іспитів, модульних тестів і попередніх перевірок. Функціонал програмного забезпечення гнучкий і дає змогу створювати імпровізовані тести, що дозволяє максимально реалізувати творчий потенціал вчителів.

Найвагомішою позитивною рисою сервісу є те, що всі учні отримують однакові завдання, але кожен із них на своєму мобільному пристрої побачить випадкову послідовність запитань і буде працювати з тестом у власному темпі.

На дисплеї студента з'явиться питання із зображенням, яке за бажанням можна збільшити, а також варіанти відповідей. Вчитель може стежити за робочим процесом кожного учня й отримати повну картину роботи колективу, що дає змогу більш гнучко організувати навчання молоді.

Після закінчення тестування за допомогою сервісу Quizizz керівник навчального процесу може експортувати отримані дані в таблицю Excel. Ця функція стимулює навчальні заклади до переходу на більш зручний та прозорий метод ведення обліку оцінок учнів, тобто використання електронних журналів. За бажанням, викладач може скористатись не тільки своїми тестами, але й використовувати готові з бібліотеки Quizizz.

У величезному функціоналі сервісу також присутня можливість організації роботи в команді, створення вікторин та різноманітного інтерактиву. За допомогою Quizizz також можна створювати тести за різними темами шкільної програми, організувати інтелектуальні ігри та експрес-опитування учнів, пропонувати тести як домашню роботу.

У програмі Business Letters представлені зразки ділової та комерційної переписки. Перегляд ділової кореспонденції дає змогу краще засвоїти оформлення подібних листів, запам'ятати найбільш часто використовувані кліше. База даних Business Letters містить сотні різних документів і ділових повідомлень. Для спрощення роботи можна скористатись пошуком. Інтерфейс реалізо-

вано англійською, але структура програми проста і зрозуміла. Інформаційна платформа ідеально підходить для студентів факультетів економіки, бізнесу, журналістики тощо.

Kahoot, якщо розглядати його як інструмент контролю наукових досягнень учнів у фізиці, використовується порівняно нещодавно і є доволі сучасним. Така популярність цього сервісу пояснюється можливостями самостійного створення різноманітних засобів закріплення наявних знань онлайн, а саме: тестування, вікторини або опитування. Завдяки цьому застосунку можна швидко та якісно перевірити рівень засвоєних знань учнів.

Kahoot був запущений ще в далекому 2013 році в Норвегії і станом на сьогодні успішно використовується у 180 країнах світу [7]. Створені інтерактивні тести, ігри, вікторина, а також опитування налічують кілька варіантів відповідей. Цей онлайн-сервіс може бути корисним і вчителям з метою розвитку організаційної, методичної і наукової форм роботи.

Ігри допомагають сформувати необхідні навички комунікації в колективі, розвивати критичне мислення гравців і, зрештою, знайомити і новими інформаційно-комунікаційними технологіями. Загалом є три гри, кожна з яких має свою мету, відповідно до якої виділяють такі форми вікторин:

1) вікторина (Quiz), яка дає змогу визначити трьох лідерів серед учнів, які найкраще вивчили матеріал;

2) обговорення (Discussion), розраховане на відкриту дискусію з приводу конкретного питання, висловлення власних думок та ідей у форматі бесіди;

3) опитування (Survey), що дозволяє оцінити учнів безпосередньо на занятті, і певними обмеженнями в часі. Результати одразу можна побачити на екрані.

З огляду на все це основним етапом та елементом навчання англійської мови є особистісна спрямованість, заохочення студента до вивчення мови. Тому здобувачам освіти необхідно приділяти увагу вивченню англійської мови, спираючись на вивчення дисциплін протягом семестру та відштовхуватись від перекладу інформації з професійних дисциплін англійською мовою та уявляти методику Бізнес-англійська мова [5].

Для ознайомлення з новітніми методиками вивчення англійської мови, використання інформаційних систем із метою викладання мотивування студентів до вивчення мови за економічними спеціальностями для викладачів необхідно організувати курси або тренінги щодо сучасних концепцій впровадження ІТ-технологій у викладацький шаблон, аби викладачі мали змогу оптимізувати процес вивчення з використанням цих технологій в економічній сфері.

Нині епідеміологічна ситуація говорить сама за себе щодо впровадження технологій у викладання. Англійська мова є не тільки розмовною, але й діловою структурою мовлення, і цьому необхідно приділити велику увагу, аби студенти могли спрямовувати свої знання в управлінську діяльність із легких до складних елементів. Заглиблюючись у викладання англійської мови за економічним спрямуванням, варто оперувати такими темами, як розвиток країни, промисловість, туризм, аграрій, машинобудування, міжнародні відносини, міністерства та їх спрямованість та інші.

Варто додати, що вивчення англійської мови має спрямовуватись не тільки на розвиток всіх сфер економіки, але й на вирішення проблем, які стосуються економічного спрямування.

Прикладом викладання іноземної мови за економічним спрямуванням є поглиблення в показники власної країни з визначенням сутності показника, що він має в собі, яку функцію відіграє і як впливає на розвиток країни.

Таблиця 1

Зведена таблиця індексів споживчих цін за 2018–2020 роки

Місяць	2018	2019	2020
Січень	101,5	101,0	100,2
Лютий	100,9	100,5	99,7
Березень	101,1	100,9	100,8
Квітень	100,8	101,0	100,8
Травень	100,0	100,7	100,3
Червень	100,0	99,5	100,2
Липень	99,3	99,4	99,4
Серпень	100,0	99,7	99,8
Вересень	101,9	100,7	100,5
Жовтень	101,7	100,7	101,0
Листопад	101,4	100,1	101,3
Грудень	100,8	99,8	100,9

Індекс споживчих цін виявляє зміну вартості фіксованого набору споживчих товарів та послуг у поточному періоді стосовно попереднього. Споживчий набір товарів і послуг – це сукупність найбільш використовуваних і важливих для споживання в домашніх господарствах товарів і послуг [1].

З цього приводу та з огляду на таблицю 1 студент має давати характеристику цим показникам, який вплив вони мають та якою є їхня сутність.

Протягом трьох років результати індексу споживчих цін у середньому залишалися на рівні 100%. У деяких моментах показник був менше норми, а в деяких вище норми. Вартість їжі, комунальних послуг та розвиток країни залежать від цих коливань.

Саме тому студент має більш досконало обґрунтувати таблицю у сфері оптимізації та покращення показників, аби ці значення відповідали нормативним.

До кожного елементу вивчення англійської мови за економічним спрямуванням важливо підходити окремо. Для економістів мають бути введені показники розвитку країни, для фінансистів – показники бюджету та розвиток фінансової системи, для обліку – адміністрування, облік та аудит, їх концепція в інших країнах, для публічного управління та адміністрування – міжнародні відносини, управління громадою та проведення онлайн-зустрічей, доповідання, для підприємців – налагодження стосунків із партнерами з інших країн, обговорення промисловості та стратегії управління, налагодження імпорту та експорту тощо [6, с. 18; 4, с. 11]

Також у сфері англійської мови за економічним спрямуванням необхідно приділити увагу навичкам написання текстів про розвиток країни, роботу різноманітних економічних відгалужень та доповіді про актуальні питання щодо удосконалення системи управління та обговорення їх в аудиторії і підбиття підсумків, результати яких можуть передбачати нові зміни.

Ключовим етапом формування навичок англійської мови може виступати складання викладачами тестів та цікавих розважальних ігор у процесі навчання для зацікавлення студентів. Методика цих застосувань у процесі навчання є оптимізацією вивчення англійської мови для переходу їх у сферу повсякденного життя та економіки. Необхідно спрямувати елементи тестів та ігор у процесі вивчення дисципліни на етап розвитку економіки країни і визначення основних термінів, які прив'язують англійську мову до визначення понять та елементів у період її функціонування з боку економіки.

Найпоширенішим етапом вивчення іноземної мови є застосування методики написання цікавих текстів про економіку, спираючись на економічну сферу та інформаційні технології [2, с. 7].

Перше місце серед цих підходів займають презентації, які студенти готують до останньої пари на різну тематику: щодо застосування елементів бізнесу та розвитку економіки в цифрових показниках та графіках, їх аналіз та оптимізація у сфері розвитку суспільства. Сюди також можна зарахувати власні дослідження або написання тезисів із викладачем. Створення статей для міжнародних економічних видань іноземною мовою значно підвищить рівень англійської усіх залучених до цієї роботи студентів.

Висновки і пропозиції. Лише застосовуючи більш прогресивні методи навчання, можна досягти кращого результату. Використовуючи таке програмне забезпечення, як English Grammar, Quizizz, Duolingo, студенти і викладачі можуть досягати максимальної ефективності і найкращих результатів у вивченні мови та поліпшенні навчального процесу. Саме тому, що нині в наше

життя щільно увійшли смартфони, інформаційні технології та Інтернет, ці додатки можуть принести величезну користь.

Проведення інтерактивів на заняттях згуртує колектив або навіть створює конкуренцію між учнями, що сприяє успішності учнів.

Високу ефективність показав метод демонстрації фільмів в оригіналі на аудиторних роботах. Така вправа значно покращує сприйняття англійської мови на слух. Крім цього, поліпшуються мовлення студентів та загальний рівень знань англійської мови, що вкотре підтверджує високу результативність використання медіаресурсів на заняттях.

Спрямувавши елементи тестів та ігор у процесі вивчення дисципліни на етап розвитку економіки країни, можна визначити основні терміни, які прив'язують англійську мову до визначення цих понять та елементів у період її функціонування з боку економіки.

Застосування методики написання цікавих текстів про економіку та відповідних досліджень з опорою на інформаційні технології та інформаційні ресурси економічної сфери, підготовка презентацій, які студенти готують до останньої пари на різну тематику щодо застосування елементів бізнесу та розвитку економіки в цифрових показниках та графіках, їх аналіз та оптимізація у сфері розвитку суспільства – всі ці фактори мають з'явитися в усіх сучасних навчальних закладах, бо вони мають найкращі показники ефективності порівняно з попередньою моделлю викладання англійської мови.

У сфері англійської мови за економічним спрямуванням треба приділити увагу навичкам напи-

сання текстів про розвиток країни, доповідям про актуальні питання щодо удосконалення системи управління, обговоренню їх в аудиторії і підбиттю підсумків, результати яких можуть передбачати нові зміни.

Зважаючи на все вищезазначене, можна вивчати англійську мову за економічним спрямуванням у ширшому розумінні, спираючись на сферу спеціальності та процеси в період діджиталізації економіки.

Список використаної літератури:

1. Базовий індекс інфляції в Україні 2021. *Статистичні дані Міністерства фінансів України*. URL: <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/index/inflation/basic/> (дата звернення: 14.10.2021)
2. Бартош О.А., Кравець О.В. *English for students of economics*. Київ, 2018. С. 50.
3. Додаток для вивчення англійської мови: *Duolingo*. URL: <https://uk.duolingo.com/> (дата звернення: 14.10.2021).
4. Дюканова Н.М. *English for special purposes (Economics)*. Київ : ТОВ «ВП Логос», 2009. 384 с.
5. Полікарпова Ю.О. Сучасні тенденції у викладанні англійської мови в Україні. *Народна освіта*. 2017. Вип. 2. С. 60–65. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/?page_id=4870 (дата звернення: 25.10.2021).
6. Шпак В.У., Мустафа О.О. *English for economists and business men*. Київ : Вища школа, 2013. 223 с.
7. Wikipedia. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/Duolingo> (дата звернення: 10.10.2021)

Lashchenko M., Koval O. Methods of teaching English for students of economic specialties using modern technologies and methods

The main trend in the development of modern educational systems in many countries is the digitalization of education. In this direction there are changes in the educational system of Ukraine: electronic textbooks are created, educational portals are actively developed, classrooms are equipped with interactive whiteboards and touch panels, electronic document management is introduced, educational institutions are connected to the Internet, etc. Today, the practice of indefinite methodology in teaching English for economics is becoming more widespread. An important note will be the necessity to introduce the latest guidelines for teaching English, primarily based on the knowledge of the language by students at the B1 level with the ability to communicate without difficulties on daily topics. Based on these approaches, it is advisable to create the newest concepts of teaching and encouraging students to learn English in economics and business through introduction to the program level B2. For this purpose, the introduction of information technology will be relevant to meet the needs of the teaching potential of the teacher as a speaker, and the student as an applicant, who can analyze each stage of the material from the English language, which connected with information technology. These days modern online services and information platforms are rich in useful knowledge, have also become an integral part of studying English by students of economic faculties. Taken together, all up-to-date research methods will give a tremendous boost to the educational process and, in addition, will motivate students to more diligent study of a foreign language. Using of modern technologies can bear significant results in this area, but only if the teacher, in the person as the user, will be able to freely own online services, information technologies and so on. Therefore, it is necessary to create trainings not only for students, but also for the teaching staff.

Key words: *Business English, modern technologies and teaching methods, motivation of students to learn the language, using of applications in smartphones.*